

Nr 107.

Ankom till riksdagens kansli den 30 april 1926 kl. 3 e. m.

Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående tillfällig löneförbättring under budgetåret 1926—1927 för viss personal inom den civila statsförvaltningen jämte i ämnet väckta motioner.

(4:e avd.)

Sedan Kungl. Maj:t i den till riksdagen den 7 januari 1926 avlåtna propositionen, nr 1, angående statsverkets tillstånd och behov under budgetåret 1926—1927 föreslagit riksdagen att, i avbidan på den proposition i ämnet som kunde varda riksdagen förelagd, för beredande av tillfällig löneförbättring för viss personal inom den civila statsförvaltningen under sistnämnda tid beräkna erforderliga anslag under vederbörande huvudtitlar, har Kungl. Maj:t i en till riksdagen den 25 februari 1926 avlåten proposition (nr 175), under återopande av propositionen bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över finansärenden samma dag, föreslagit riksdagen att

de/s medgiva,

att tillfällig löneförbättring må under budgetåret 1926—1927 utgå vid vissa befattningar å ordinarie stat inom den civila statsförvaltningen enligt två bilagda tabeller rörande tillfällig löneförbättring för vissa grupper befattningshavare å ordinarie stat; dock

att beträffande befattningshavare å indragningsstat och å gammal stat, med undantag av den i tabell II upptagna, å äldre stat kvarstående auditören vid flottans station i Karlskrona, tillfällig löneförbättring må utgå endast, därest Kungl. Maj:t prövar skäligt tillägga vederbörande sådan förmån, och med belopp som av Kungl. Maj:t i varje särskilt fall bestämmes;

att vissa befattningshavare inom den civila statsförvaltningen, vilka icke äro uppförda å ordinarie stat, må under budgetåret 1926—1927 åtnjuta tillfällig löneförbättring enligt vad Kungl. Maj:t i huvudsaklig överensstämmelse med nu gällande grunder bestämmer;

de/s till tillfällig löneförbättring för viss personal inom den civila statsförvaltningen för budgetåret 1926—1927 såsom *extra* förslagsanslag anvisa

under andra huvudtiteln	kronor	5,200
» fjärde »	»	10,000
» femte »	»	564,000
» sjätte »	»	9,000
» åttonde »	»	1,820,000
» nionde »	»	60,000
» tionde »	»	61,000;

dels ock förklara, att kostnaderna för ifrågavarande löneförbättring, i vad den avser personal, såväl ordinarie som extra, hos statens anstalt för pensionering av folkskollärare m. fl. och flottans pensionskassa, skola utgå av medel, av vilka dessa anstalters omkostnader i övrigt bestridas.

Denna proposition har för förberedande behandling remitterats till statsutskottet, såvitt densamma ankommer på utskottets handläggning.

Beträffande utredningen i ärendet får utskottet hänvisa till åberopade statsrådsprotokollet.

I samband härmed har utskottet till behandling förehaft två inom första kammaren väckta motioner, nämligen

dels en av herr *C. I. Asplund* motionsvis gjord framställning, nr 269. däri hemställts, att riksdagen ville besluta, att tillfällig löneförbättring måtte, från och med den 1 juli 1926, utgå till rektorer och lärarepersonal vid bergsskolorna i Filipstad och Falun samt tillfälliga lönetillägg till vaktmästarna vid samma skolor, allt efter enahanda grunder, som i Kungl. Maj:ts proposition nr 175 till innevarande års riksdag föreslagits beträffande motsvarande befattningshavare vid statens tekniska läroverk, samt under villkor att $\frac{2}{5}$ av kostnaderna bestridas av järnkontoret, samt bevilja här för erforderlig höjning av det av Kungl. Maj:t (prop. nr 175) begärda anslaget till löneförbättringar;

dels ock en av herr *A. von Sneidern m. fl.* väckt motion, nr 282, däri hemställts, att sådan ändring i Kungl. Maj:ts proposition nr 175 vidtages, att tillfällig löneförbättring för landsfogde under budgetåret 1926—1927 utgår med kronor 1,900.

Beträffande de skäl motionärerna anfört till stöd för sina framställningar får utskottet hänvisa till motionerna.

Kungl. Maj:ts förevarande förslag om beredande av tillfällig löneförbättring åt befattningshavarna vid oreglerade verk för den intill år 1914 inträdda prisstegringen ansluter sig i stort sett till de för närvarande tillämpade grunderna. Beträffande överståthållaren och underståthållaren har dock föreslagits att den till dem utgående årliga löneförbättringen måtte höjas för överståthållaren från nuvarande 2,000 kronor till 4,000 kronor och för underståthållaren från 1,800 kronor till 3,600 kronor. Då härmed allenast avses att bereda nämnda båda befattningshavare en löneställning, någorlunda motsvarande den, som vid sistlidne riksdag genomfördes för landshövdingarna, får utskottet tillstyrka förslaget.

Ej heller har utskottet funnit anledning till erinran mot att den i propositionen omförmälda befattningshavaren vid högre lärarinneseminariet, musiklärarinnan Lilly Lindell, beredes tillfällig löneförbättring efter de grunder, som i allmänhet gälla för övningslärarinnor; på sätt av departementschefen förordats, torde hon böra få tillgodoräkna sig detta högre tillägg

å 375 kronor jämväl för redan förfluten tid, då sådant tillägg utgått med allenast 250 kronor för år.

Utskottet, som alltså i nu nämnda och jämväl i övriga avseenden funnit sig böra tillstyrka propositionen, får beträffande de väckta motionerna anföra följande.

Herr Asplunds i ämnet väckta motion avser beredande åt personalen vid bergsskolorna i Falun och Filipstad av tillfällig löneförbättring efter samma grunder, som gälla för motsvarande befattningshavare vid statens fackskolor och statens övriga tekniska läroverk. Utskottet vill erinra, hurusom förevarande spörsmål varit föremål för bedömande i samband med den i årets statsverksproposition (åttonde huvudtiteln punkt 187) behandlade frågan om statsanslag till nämnda båda bergsskolor. Departementschefen har därvid icke funnit sig kunna tillstyrka en gjord framställning att statsbidraget till dessa skolor måtte höjas till sådant belopp, att tillfällig löneförbättring och tillfälliga lönetillägg kunde beredas personalen därstädes. Ej heller utskottet har ansett sig kunna biträda förslaget i det sammanhang, vari detta nu framkommit.

Det av herr von Sneidern m. fl. gjorda yrkandet innebär att den till landsfogdarna utgående löneförbättringen skulle höjas från nuvarande belopp av 900 kronor till 1,900 kronor. Utan att underskatta den ansvarsfulla ställning, som ifrågavarande tjänstemän intaga inom landsbygdens polis- och åklagarväsen, måste dock utskottet finna vanskligt att på enskild motion tillstyrka beslut om höjning av löneförbättringen för denna grupp av befattningshavare. Utskottet nödgas därför ställa sig avvisande till motionen.

Under åberopande härav och under erinran att utskottet i annat sammanhang och i anslutning till i ämnet väckt motion får anledning till behandling upptaga den i propositionen berörda frågan om tillfällig löneförbättring för folkhögskolornas lärare, får utskottet hemställa,

I) att riksdagen med bifall till Kungl. Maj:ts förevarande proposition och med avslag å den av herr von Sneidern m. fl. i ämnet väckta motionen (I: 282) må
a) medgiva,

att tillfällig löneförbättring må under budgetåret 1926—1927 utgå vid vissa befattningar å ordinarie stat inom den civila statsförvaltningen enligt de i statsrådsprotokollet över finansärenden den 25 februari 1926 angivna tabeller (Tabell I och II); dock

att beträffande befattningshavare å indragningsstat och å gammal stat med undantag av den i tabell II upptagna, å äldre stat kvarstående auditören vid flottans station i Karlskrona, tillfällig löneförbättring må utgå endast, därest Kungl. Maj:t prövar skäligt

tillägga vederbörande sådan förmån, och med belopp som av Kungl. Maj:t i varje särskilt fall bestämmes;

att vissa befattningshavare inom den civila statsförvaltningen, vilka icke äro uppförda å ordinarie stat, må under budgetåret 1926—1927 åtnjuta tillfällig löneförbättring enligt vad Kungl. Maj:t i huvudsaklig överensstämmelse med nu gällande grunder bestämmer;

b) till *tillfällig löneförbättring för viss personal inom den civila statsförvaltningen* för budgetåret 1926—1927 såsom extra förslagsanslag anvisa

under andra huvudtiteln.....	kronor	5,200
» fjärde »	»	10,000
» femte »	»	564,000
» sjätte »	»	9,000
» åttonde »	»	1,820,000
» tionde »	»	61,000;

II) att herr Asplunds i ämnet väckta motion (I: 269) icke må av riksdagen bifallas.

Stockholm den 30 april 1926.

På statsutskottets vägnar:

S. H. KVARNZELIUS.

Närvarande: se under utlåtandet nr 106.

Reservationer:

av herr S. H. Kvarnzelius, som i fråga om den av herr von Sneidern m. fl. väckta motionen rörande ökad tillfällig löneförbättring åt landsfogdarna ansett, att utskottets yttrande och förslag i denna del bort hava följande lydelse:

»Kungl. Maj:ts förevarande — — — nu framkommit.

Utskottet övergår härefter till behandling av den av herr von Sneidern m. fl. väckta motionen om förhöjd tillfällig löneförbättring för landsfogdarna. Efter beslutet vid 1925 års riksdag om lönereglering för befattningshavarna vid länsstyrelserna har landsfogdekären, som icke blev delaktig av nämnda lönereglering, kommit i en mycket ogynnsam löneställning i förhållande till länsstyrelsernas personal, med vilken den dock mycket nära hör samman. En landsfogdes avlöning uppgår för närva-

rande — ett mindre ortstillägg i vissa län oberäknat — till 5,000 kronor för år jämte tre ålderstillägg vart och ett å 500 kronor ävensom tillfällig löneförbättring med 900 kronor. Inräknat dyrtidstillägg torde hans löneinkomst, åtminstone på dyrare orter, knappast ens motsvara vad som i avlöning utgår till en länsnotarie eller länsbokhållare av 1:a klass (B 24). I det av 1924 års landsstatslönesakkunniga utarbetade löneregleringsförslaget hava landsfogdebefattningarna förordats till inordnande i B 26.

Rödan härav torde framgå, att landsfogdarnas avlöningsförhållanden för närvarande äro mindre tillfredsställande. Desto mera betänkligt måste dock detta framstå med hänsyn till den ansvarsfulla ställning inom landsbygdens polisväsen, som landsfogdekåren fått sig tilldelad i och med genomförandet av 1925 års polisreform.

Utan att kunna helt biträda motionärernas förslag om en genomgående höjning av den till landsfogdarna utgående löneförbättringen till 1,900 kronor, måste dock utskottet finna goda skäl icke minst ur billighetens synpunkt kunna anföras för att i avvaktan på en blivande definitiv löne-reglering någon ytterligare provisorisk lönefyllnad beredes åtminstone de mest ogynnsamt ställda landsfogdarna, nämligen de, som äro placerade å dyrare orter. Utskottet vill tillstyrka, att för landsfogde med placering å D-ort eller dyrare ort den tillfälliga löneförbättringen må bestämmas till 1,500 kronor (varav 1,000 kronor torde bära hänföras till lönen och 500 kronor till tjänstgöringspenningarna). Vid bifall till detta förslag torde vederbörande anslag under femte huvudtiteln bära höjas till 575,000 kronor.

Under återopande — — — hemställa,

I) att riksdagen i anledning av Kungl. Maj:ts förevarande proposition och den av herr von Sneidern m. fl. väckta motionen (I: 282) må

a) medgiva

att tillfällig löneförbättring — — — (Tabell I och II); dock

att beträffande — — — bestämmes;

att för landsfogde med placering å D-ort eller dyrare ort tillfällig löneförbättring utgår med 1,500 kronor, varav 1,000 kronor skola hänföras till lönen och 500 kronor till tjänstgöringspenningarna;

att vissa — — — bestämmer;

b) till tillfällig — — — anvisa

— — — — —
under femte huvudtiteln — — — — — kronor 575,000

— — — — — »;

av herr *A. Anderson* i Rästock.